

11. Роль підприємництва у забезпеченні сталого економічного зростання

Андрій Паламарчук, Ольга Соломка

Національний університет харчових технологій

Вступ. Одним з ключових елементів сталого розвитку національної економіки є розвиток у ній підприємництва, яке сприяє зростанню валового національного продукту, вирішенню соціальних проблем, подоланню бідності та забезпеченню високого рівня життя громадян. Питання розвитку і регулювання вітчизняного підприємництва за умов ринкової трансформації розроблені в працях відомих українських вчених З. Варналія, А. Гальчинського, В. Геєця, Я. Жаліло, Ю. Ніколенка, П. Єщенка, В. Рибалкіна, А. Чухна та ін. Актуальність дослідження обумовлена необхідністю подальшого поглибленого вивчення поглядів щодо ролі та місця підприємництва в національному господарстві в умовах переходу української економіки на шлях стійкості.

Матеріали і методи. Науково-теоретичну і методологічну основу дослідження становлять закони та закономірності економічної науки, методологія системного підходу, що забезпечує комплексне вивчення особливостей феномену підприємництва, праці вчених-економістів різних шкіл і напрямів, що містять у собі комплексний аналіз місця і ролі підприємництва в ринковій економіці.

Результати. Аналіз економічної ситуації в Україні з усією очевидністю свідчить, що рівень підприємницької діяльності як основи економічного і соціального розвитку є недостатнім та потребує суттєвого покращення.

В Україні частка малих і середніх підприємств у загальній їх кількості становить відповідно 94,3 % та 5,5 %, що в цілому відповідає рівню розвинутих країн світу. Так, у США, Японії, Великій Британії, Німеччині, Італії, Франції серед підприємств близько 95 % є малими і середніми [1].

Про місце і значення малого і середнього підприємництва свідчить також його частка у загальній кількості зайнятого населення та у валовому внутрішньому продукті. В Україні в малому і середньому підприємстві у 2012 р. було зайнято 5,2 млн. осіб, що становить лише 25 % економічно активного населення працездатного віку. При цьому в країнах Європейського Союзу такий показник становить більш як 50 %, а в Японії - близько 80 %. У країнах Європейського Союзу малі і середні підприємства створюють 50-70 % внутрішнього валового продукту, а в Україні такий

показник майже в чотири рази нижчий [1]. Потенціал підприємництва не може реалізуватися повною мірою в Україні через несприятливе економічне та правове середовище щодо ведення підприємницької діяльності [2, с. 15].

Потребують подальшого розв'язання проблеми, що стримують розвиток малого і середнього підприємництва, зокрема: обмеженість доступу до фінансових ресурсів; недосконалість процедур у сфері ліцензування, дозвільної системи та державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності; обмеженість участі суб'єктів малого і середнього підприємництва у реалізації проєктів державно-приватного партнерства; низький рівень поінформованості суб'єктів малого і середнього підприємництва про порядок та умови провадження господарської діяльності.

З метою розв'язання зазначених проблем у серпні 2013 р. було схвалено Концепцію Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 рр. [3].

Наразі перед вітчизняним підприємництвом стоять такі важливі завдання як розширення структури пропозиції на внутрішньому ринку товарів та послуг, створення ефективного конкурентного середовища, стимулювання інноваційного розвитку, відродження підприємницької ініціативи населення, створення додаткових робочих місць та підвищення гнучкості зайнятості, зміцнення регіональних економік.

Висновки. Проведене дослідження та аналіз існуючої практики державної підтримки малого і середнього бізнесу в світовій і українській економіці дозволили обґрунтувати положення про істотне підвищення ролі малого і середнього підприємництва як найважливішого стратегічного ресурсу, здатного забезпечити економічне зростання, ефективність економічних взаємодій і підвищення національного добробуту. Розвиток підприємництва може стати значним кроком у відновленні економічного зростання країни та його подальшому стимулюванні.

Література.

1. K. Ama Foriwa and I. Akuamoah-Boateng. Entrepreneurship in Adentan-Dodowa Localities Challenges // American Journal of Industrial and Business Management. 2013. Vol. 3, No. 1. Pp. 121-125.

2. Механізми розвитку підприємництва в умовах посткризового відновлення економіки України : аналіт. доп. / Д.С. Покришка, Я.А. Жаліло, Д.В. Ляпін, Я.В. Белінська [та ін.]. – К.: НІСД, 2010. – 72 с.

3. Концепція Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 роки [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/641-2013-%D1%80#n9>